

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

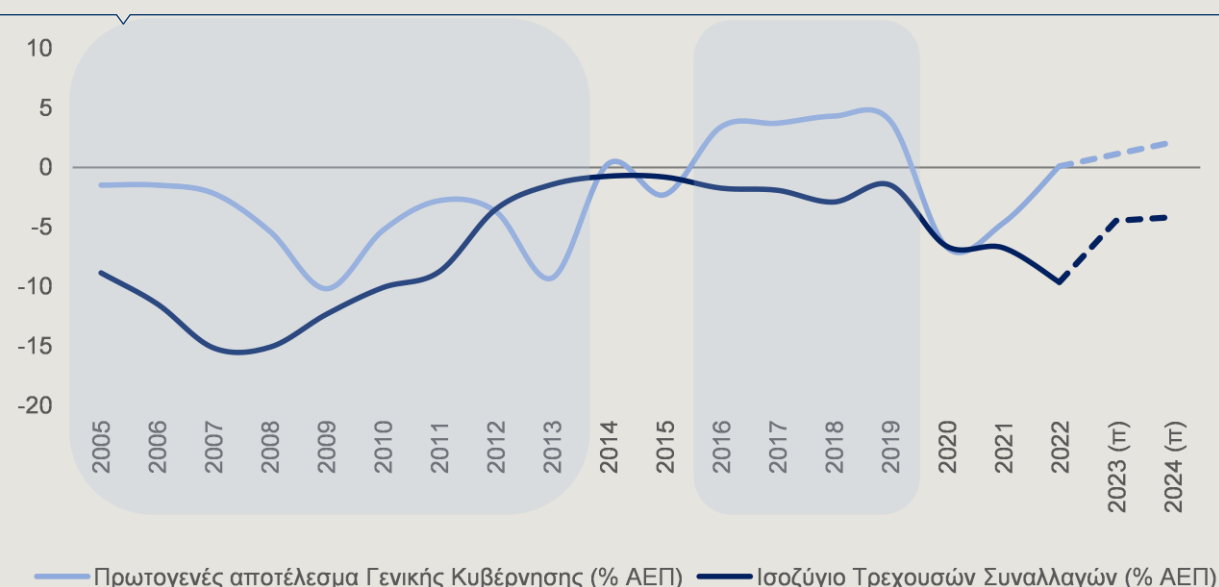
Δημοσιονομικό αποτέλεσμα, εμπορικό έλλειμμα και τουρισμός το 2023

Μία από τις παθογένειες της ελληνικής οικονομίας, την περίοδο πριν από την οικονομική κρίση, ήταν το φαινόμενο των «δίδυμων ελλειμμάτων», δηλαδή το αρνητικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα, όπως αυτό αποτυπώνεται στο πρωτογενές ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ), και η εξαιρετικά ελλειμματική κατάσταση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (ΙΤΣ). Κατά τη διάρκεια της περασμένης δεκαετίας, πραγματοποιήθηκε σταδιακή βελτίωση και στα δύο μεγέθη, ως αποτέλεσμα της ταυτόχρονης υιοθέτησης της δημοσιονομικής προσαρμογής και της «εσωτερικής υποτίμησης» (Γράφημα 1). Ως προς το δημοσιονομικό σκέλος, η πορεία αυτή ανακόπηκε, τη διετία 2020-2021, εξαιτίας της πανδημικής κρίσης. Το πρωτογενές αποτέλεσμα επανήλθε σε θετικό πρόσημο ήδη από το 2022, ενώ αναμένεται να διαμορφωθεί υψηλότερα το 2023 (Ευρώ 2,6 δισ. ή 1,1% του ΑΕΠ, Προσχέδιο Προϋπολογισμού 2024, Οκτώβριος 2023). Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, ωστόσο, διευρύνθηκε περαιτέρω (2022: -9,7% του ΑΕΠ), πρωτίστως, εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης. Η σταδιακή πτώση των τιμών της ενέργειας -ιδιαίτερα του φυσικού αερίου-, από τα τέλη του περυσινού καλοκαιριού, και οι ισχυρές επιδόσεις του τουρισμού, κατά το τρέχον έτος, αποτελούν, *μεταξύ άλλων*, καθοριστικούς παράγοντες για τη μείωση κατά Ευρώ 3,6 δισ. του ελλείμματος στον εξωτερικό τομέα, το πρώτο επτάμηνο του έτους.

Μολονότι τα πρωτογενή πλεονάσματα προσδοκείται ότι θα διατηρηθούν, το τρέχον και τα επόμενα έτη, το έλλειμμα του ΙΤΣ, αν και αναμένεται να περιοριστεί ως ποσοστό του ΑΕΠ, θα συνεχίσει να αποτελεί μία μακροοικονομική ανισοροπία της ελληνικής οικονομίας και η υποχώρησή του στα προ της πανδημίας επίπεδα (2019: -1,5% του ΑΕΠ) δεν αναμένεται άμεσα. Η εκτιμώμενη ενίσχυση της ενεργού ζήτησης αναμένεται να αυξήσει τις εισαγωγές αγαθών, ενώ αρνητική εκτιμάται η επίδραση στο ΙΤΣ από τις πρόσφατες φυσικές καταστροφές στη χώρα μας (βλ. [Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων της 15.09.2023](#)). Από

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Πρωτογενές Αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης και Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών: τα δίδυμα ελλείμματα της δεκαετίας του 2000 και η σταδιακή βελτίωσή τους

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή,
Τράπεζα της
Ελλάδος,
Προσχέδιο
Προϋπολογισμού 2024

την άλλη πλευρά, η συνεχιζόμενη άνοδος των εξαγωγών αγαθών πολλών κλάδων της οικονομίας (π.χ. φαρμακοβιομηχανία, χημική βιομηχανία, βασικά μέταλλα κ.ά.) και η περαιτέρω ενίσχυση του τουρισμού συγκρατούν τη διεύρυνση του ελλείμματος, ενώ οι μεταβολές των τιμών της ενέργειας παραμένουν σημαντικός παράγοντας για τη διεύρυνση ή τη συρρίκνωση του ελλείμματος. Τέλος, η αύξηση των αναγκών για εισαγωγή κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, τα επόμενα έτη, στο πλαίσιο της υλοποίησης των επενδύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ενδεχομένως, να επιβαρύνουν το εμπορικό ισοζύγιο.

Πιο αναλυτικά, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 1, το πρωτογενές αποτέλεσμα της ΓΚ πέρασε σε θετικό έδαφος, την περίοδο 2016-2019, ως αποτέλεσμα της υλοποίησης των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, μέσω των οποίων περιορίστηκαν οι κρατικές δαπάνες και αυξήθηκαν τα αντίστοιχα έσοδα. Παράλληλα, την ίδια περίοδο, το έλλειμμα του ΙΤΣ μειώθηκε σημαντικά, στην περιοχή του 2% ως ποσοστό του ΑΕΠ, κατά μέσο όρο, από 8%, μεταξύ 2005 και 2015.

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών και η Συμβολή του Τουρισμού

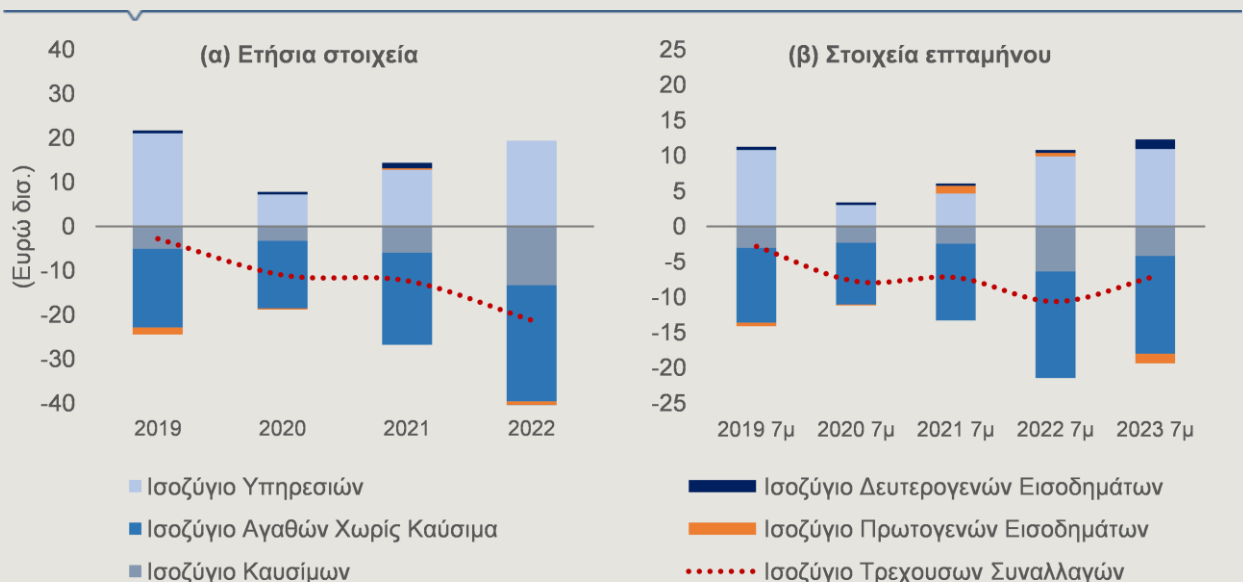
Το έλλειμμα του ΙΤΣ διευρύνθηκε σημαντικά, το 2022, στα Ευρώ 21,2 δισ., από Ευρώ 12,3 δισ., το 2021 (Γράφημα 2α), καθώς η αύξηση των εισαγωγών αγαθών υπεραντιστάθμισε την αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών διαμορφώθηκε, το περασμένο έτος, σε Ευρώ 39,6 δισ., αυξημένο κατά Ευρώ 12,8 δισ. σε σύγκριση με το 2021, με τα Ευρώ 7,4 δισ. να προέρχονται από την αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου καυσίμων και τα Ευρώ 5,4 δισ. από τη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών εκτός καυσίμων. Η άνοδος, όμως, του εμπορικού ελλείμματος αντισταθμίστηκε, σε κάποιο βαθμό, από την αύξηση του πλεονάσματος στο ισοζύγιο υπηρεσιών, το 2022, στα Ευρώ 19,4 δισ., από Ευρώ 12,8 δισ., το 2021, με τη συνεισφορά του τουρισμού σε αυτό το αποτέλεσμα να είναι σημαντική, καθώς οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 68% σε ετήσια βάση, καλύπτοντας το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου κατά 45%.

Όσον αφορά στο πρώτο επτάμηνο του έτους, το έλλειμμα του ΙΤΣ υποχώρησε σε Ευρώ 7 δισ. έναντι ελλείμματος Ευρώ 10,6 δισ., το αντίστοιχο διάστημα του 2022 (Γράφημα 2β). Τούτο αποδίδεται, κυρίως, στην υποχώρηση του εμπορικού ελλείμματος (καυσίμων και αγαθών εκτός καυσίμων) και στη διεύρυνση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών, με τη συνεισφορά του τουρισμού να είναι και πάλι σημαντική. Συγκεκριμένα, το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου-Ιουλίου 2023, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 10,3 δισ. (Γράφημα 3α), υπερβαίνοντας κατά Ευρώ 1,7 δισ. τις αντίστοιχες περυσινές εισπράξεις και κατά Ευρώ 1,2 δισ. τις επιδόσεις του 2019, έτους-ρεκόρ για τον ελληνικό τουρισμό. Η μεγάλη άνοδος των τουριστικών εισπράξεων, σε συνδυασμό με τη συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος κατά Ευρώ 3,4 δισ., το πρώτο επτάμηνο του έτους, είχαν ως αποτέλεσμα το ποσοστό κάλυψης του εμπορικού ελλείμματος από τις ταξιδιωτικές εισπράξεις να ανέλθει στο 57,4% έναντι 40,1%, το αντίστοιχο διάστημα του 2022, πλησιάζοντας τα ποσοστά που καταγράφονταν πριν από την πανδημική διαταραχή.

Παράλληλα, μεταξύ άλλων παραγόντων, οι τουριστικές εισπράξεις ενίσχυσαν τα έσοδα της Γενικής Κυβέρνησης, κατά το πρώτο επτάμηνο του έτους, τα οποία ανήλθαν σε Ευρώ 57,4 δισ. έναντι Ευρώ 52,9 δισ., το ίδιο διάστημα του 2022, και Ευρώ 42,4 δισ., το 2021 (Γράφημα 3β). Σημαντική ήταν η αύξηση των

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

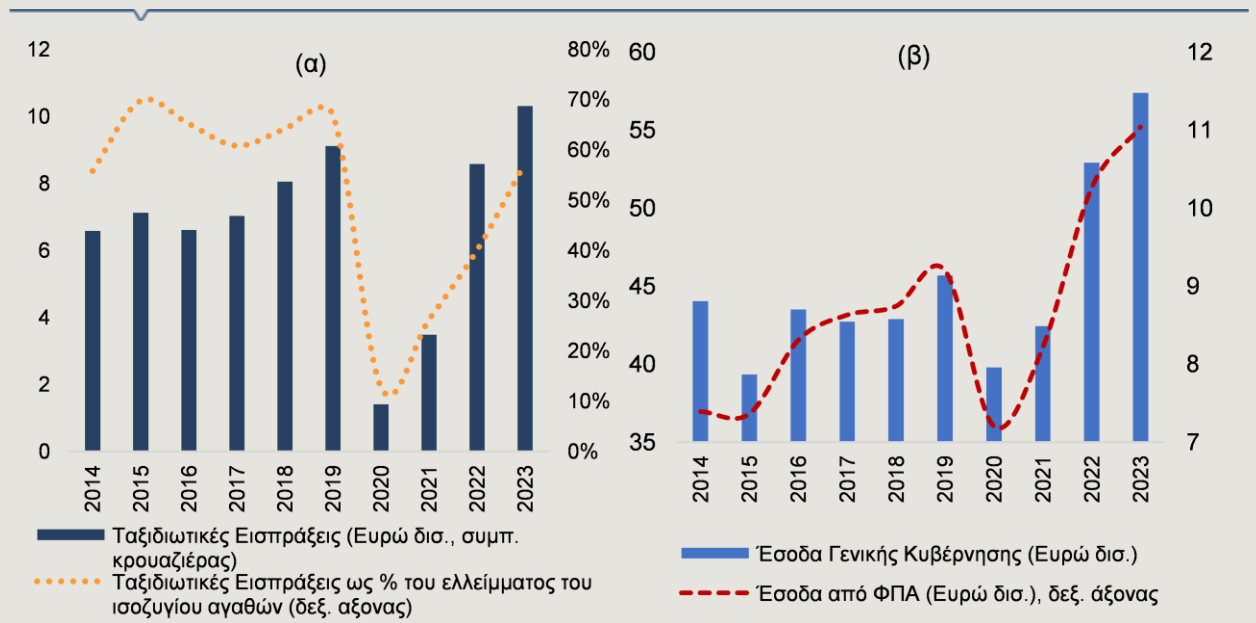
Η εξέλιξη του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών, την τελευταία πενταετία

εσόδων από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), καθώς διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 11 δισ. έναντι Ευρώ 10,3 δισ. και Ευρώ 8,2 δισ., το 2022 και το 2021, αντίστοιχα. Η θετική πορεία των φορολογικών εσόδων αποτυπώνεται και στην εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού, για το πρώτο οκτάμηνο του έτους, καθώς υπερβαίνουν, έστω και οριακά, τον τεθέντα στόχο. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι πέρα από την ισχυρή οικονομική μεγέθυνση με αρωγό τις επιδόσεις του τουρισμού, καθοριστικός παράγοντας για τη μεγάλη αύξηση, την τελευταία διετία, τόσο των εσόδων από ΦΠΑ, όσο και των φορολογικών εσόδων συνολικά είναι οι πληθωριστικές πιέσεις, καθώς τα έσοδα υπολογίζονται σε ονομαστικές τιμές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Ταξιδιωτικές εισπράξεις (συμπ. κρουαζιέρας), έσοδα Γενικής Κυβέρνησης και έσοδα ΦΠΑ (επτάμηνο κάθε έτους)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Υπουργείο Οικονομικών

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ετήσια στοιχεία	2018	2019	2020	2021	2022	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	1,7	1,9	-9,0	8,4	5,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,7	1,9	-7,7	5,8	7,8	
Δημόσια Κατανάλωση	-3,5	2,1	2,6	2,2	-1,6	
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	-4,3	-2,2	1,1	20,0	11,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	9,1	4,9	-21,5	24,1	4,9	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	8,1	2,9	-7,3	17,7	10,2	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	0,6	0,3	-1,2	1,2	9,6	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	19,3	17,3	16,3	14,7	12,4	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	4,3	3,9	-6,7	-4,7	0,1	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	186,4	180,6	206,3	194,6	171,3	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-2,9	-1,5	-6,6	-6,8	-9,7	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2022	2023			Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές, δείκτες)
		Q4	Q1	Q2		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	1,9	-1,8	-1,1	-3,5	-2,3 (Ιαν.-Ιουλ. 23)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	6,7	-0,5	23,6	6,9	13,2 (Ιαν.-Αύγ. 23)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	-2,2	7,0	25,2	8,3	13,7 (Ιαν.-Μάι. 23)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	4,4	3,3	7,9	1,9	4,0 (Ιαν.-Ιουλ. 23)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	51,8	47,9	51,2	51,9	50,3 (Σεπ. 23)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	101,5	106,9	109,0	111,7 (Αύγ. 23)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	105,5	97,3	109,4	107,5	106,4 (Αύγ. 23)	
Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης	-50,7	-52,6	-43,3	-36,7	-35,4 (Αύγ. 23)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	6,3	6,3	5,2	2,8	0,9 (Αύγ. 23)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	11,8	11,8	10,7	5,8	2,4 (Αύγ. 23)	
Νοικοκυριά	-2,5	-2,5	-2,5	-2,7	-2,4 (Αύγ. 23)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	1,3	1,3	2,1	1,6	2,0 (Αύγ. 23)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,7	-3,7	-3,7	-3,9	-3,7 (Αύγ. 23)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	9,6	8,3	5,9	2,5	2,7 (Αύγ. 23)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	11,8	13,8	15,0	13,9	13,9 (Β' τρίμ. 23)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	12,4	11,7	11,3	11,3	10,9 (Αύγ. 23)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)						
Ιδιωτική Κατανάλωση	5,9	4,8	2,0	2,7	2,7 (Β' τρίμ. 23)	
Δημόσια Κατανάλωση	7,8	4,0	2,5	3,2	3,2 (Β' τρίμ. 23)	
Επενδύσεις	-1,6	-1,9	2,1	-1,4	-1,4 (Β' τρίμ. 23)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	11,7	14,8	8,2	7,9	7,9 (Β' τρίμ. 23)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,9	-2,0	7,1	0,1	0,1 (Β' τρίμ. 23)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΙΟΒΕ, S&P Global

Η ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία, ο ανταγωνισμός από την Κίνα και ο ενεργειακός μετασχηματισμός

Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), η οικονομία της ζώνης του ευρώ (ΖΤΕ) αναμένεται να επιβραδυνθεί αισθητά, κυρίως, εξαιτίας της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα, οι προβλέψεις της ΕΚΤ κάνουν λόγο για αναιμικό ρυθμό ανάπτυξης, της τάξης του 0,7% το 2023 και 1% το 2024. Κατά την τελευταία τετραετία, η ευρωπαϊκή οικονομία ήρθε αντιμέτωπη με διαδοχικές διαταραχές -οικονομικές, γεωπολιτικές, κλιματικές- οι οποίες είχαν σοβαρό αντίκτυπο στις αναπτυξιακές της προοπτικές. Εν μέσω αυτών των εξελίξεων, βαρόμετρο στην επιβράδυνση της οικονομίας της ΖΤΕ αποτελεί η ενδεχόμενη ύφεση της γερμανικής οικονομίας, που αποτελεί την ατμομηχανή της Ευρώπης.

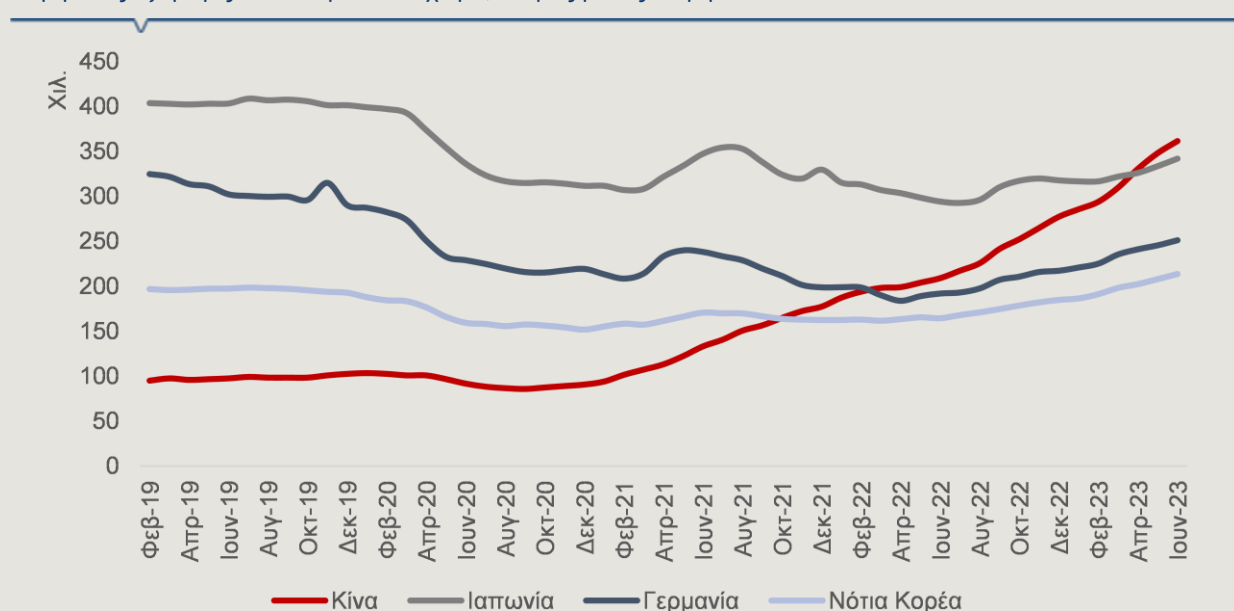
Υπό αυτό το πρίσμα, ο κλάδος της βιομηχανίας αναμένεται να έχει σημαντική συνεισφορά στην ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας, με τις προκλήσεις, όμως, να είναι ορατές, αφού άλλες χώρες, όπως οι ΗΠΑ, μέσω διαφόρων πρωτοβουλιών (Inflation Reduction ACT), προσφέρουν κίνητρα για μετεγκατάσταση επιχειρήσεων στη χώρα τους, επιτείνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον ήδη οξυμένο, διεθνή ανταγωνισμό. Ειδικότερα, ο κλάδος της αυτοκινητοβιομηχανίας, εν μέσω αναδυόμενων προκλήσεων και ευκαιριών, που έχουν ως στόχο την πράσινη μετάβαση, εκτιμάται ότι θα αποτελέσει πεδίο εμπορικής διαμάχης, ιδιαίτερα μεταξύ της Ευρώπης και της Κίνας. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, ανακοίνωσε πρόσφατα την έναρξη έρευνας αναφορικά με τα επιδοτούμενα ηλεκτρικά αυτοκίνητα που εισάγονται από την Κίνα και, ενδεχομένως, δημιουργούν συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού.

Σήμερα, ο κλάδος της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας απασχολεί 13,8 εκατομμύρια απασχολούμενους, άμεσα ή έμμεσα, με τον κύκλο εργασιών του να αντιπροσωπεύει πάνω από το 7% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, ο εν λόγω κλάδος αποτελεί τον «ρυθμιστή» της γερμανικής οικονομίας. Όμως, τα τελευταία δύο έτη, τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και το αυξημένο ενεργειακό κόστος επηρέασαν αρνητικά τον κλάδο, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση των ευρωπαϊκών εξαγωγών αυτοκινήτων, κυρίως, δε, των γερμανικών. Στον αντίποδα, βρίσκεται η Κίνα, η οποία εκτιμάται ότι θα γίνει ο μεγαλύτερος εξαγωγέας αυτοκινήτων στον κόσμο, το 2023, υπερβαίνοντας τη Γερμανία, τη Νότια Κορέα και την Ιαπωνία (Γράφημα 4).

Τον προηγούμενο Μάρτιο, το Συμβούλιο Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Council of the EU, 27.03.2023) αποφάσισε, μετά από μία μακρά περίοδο διαβουλεύσεων, το τέλος των θερμικών κινητήρων σε καινούργια αυτοκίνητα από το 2035, με στόχο τον μηδενισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Η απόφαση αυτή προσφέρει τη δυνατότητα και τον απαραίτητο χρόνο στις ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες να προσαρμοστούν, ώστε να ανταπεξέλθουν στον

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Οι μηνιαίες εξαγωγές αυτοκινήτων ανά χώρα, κινητός μέσος 12 μηνών

 Πηγή:
Bloomberg,
Financial Times

ανταγωνισμό της αγοράς ηλεκτρικών αυτοκινήτων, κυρίως από την πλευρά της Κίνας.

Αναμφίβολα, οι γεωπολιτικοί παράγοντες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις και θέτουν νέα διλήμματα πολιτικής οικονομίας. Η προστασία της βιομηχανίας και η παροχή μεγαλύτερης κρατικής στήριξης ενδέχεται να αποτελέσουν αντίβαρο στις επεκτατικές εμπορικές πολιτικές της Κίνας. Οι εμπορικές πρακτικές της Κίνας αποτελούν κρίσιμη απειλή για την ευρωπαϊκή βιομηχανία και, δη, για την αυτοκινητοβιομηχανία. Βέβαια, η αντίδραση των κρατών-μελών δεν είναι ενιαία, αφού τα αντίποινα από μια εμπορική διαμάχη θα έχουν διαφορετική βαρύτητα. Προφανώς, οι μεγάλες γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν μεγαλύτερη έκθεση στην κινεζική αγορά, επειδή, αφενός, κατέχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς στα αυτοκίνητα πολυτελείας και, αφετέρου, διατηρούν στην Κίνα τμήματα παραγωγής εξαρτημάτων. Η γαλλική και η ιταλική αυτοκινητοβιομηχανία έχουν, σαφώς, μικρότερη έκθεση.

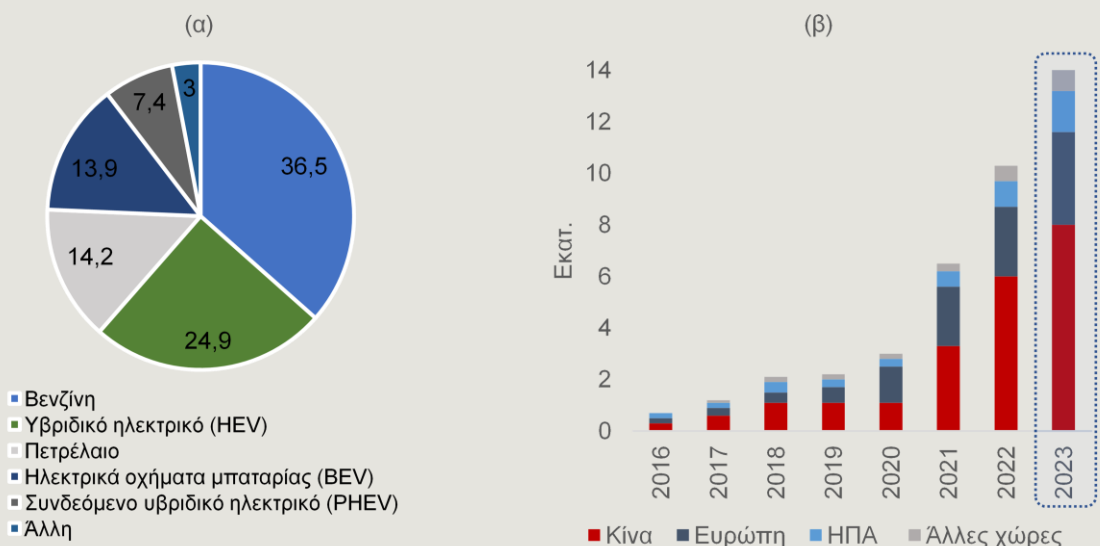
Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μια στροφή των καταναλωτών προς τα «καθαρότερα» οχήματα, η οποία, όμως, σημαίνει και υψηλότερο κόστος για τον αγοραστή. Σε αυτό το πεδίο, η Κίνα κατέχει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, με τις πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων να έχουν αυξηθεί σημαντικά (Γράφημα 5β), ενώ είναι καθοριστικής σημασίας ότι το τελικό προϊόν κινεζικής προέλευσης πωλείται σε χαμηλότερη τιμή από το αντίστοιχο ευρωπαϊκής κατασκευής. Το 2009, η Κίνα θέσπισε πολιτικές για την ανάπτυξη των νέων ενεργειακών οχημάτων (New Energy Vehicles-NEV) και το 2017 υιοθέτησε ένα σχέδιο ανάπτυξης της αυτοκινητοβιομηχανίας, με πολιτικές στήριξης του τομέα, όπως φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις για έρευνα και ανάπτυξη, δάνεια με χαμηλό επιτόκιο και παροχή εκτάσεων για εγκατάσταση εργοστασίων. Παρά τις σημαντικές ανατιμήσεις στην αγορά νέων αυτοκινήτων, στην Ευρώπη σημειώθηκε μεγάλη αύξηση των ηλεκτρικών αυτοκινήτων στις νέες ταξινομήσεις, καθώς τα ηλεκτρικά οχήματα μπαταρίας (BEV) αντιπροσωπεύουν περίπου το 14%, το 2023 (Γράφημα 5α).

Όμως, οι ανησυχίες σχετίζονται με το αυξανόμενο μερίδιο της κινεζικής αυτοκινητοβιομηχανίας στην Ευρώπη, με τις εκτιμήσεις να αναφέρουν ότι το μερίδιο των κινεζικών εμπορικών σημάτων ηλεκτρικών οχημάτων (EV) στην αγορά της ΕΕ έχει αυξηθεί από 1% σε 8%, τα τελευταία τρία έτη. Οι αυξημένες πωλήσεις κινεζικών ηλεκτρικών οχημάτων οφείλονται στους χαμηλούς δασμούς που επιβάλλει η ΕΕ (10%). Ο αντίστοιχος δασμός των ΗΠΑ είναι ιδιαίτερα υψηλός (27,5%) και στοχεύει να κρατήσει τα κινεζικά μοντέλα εκτός της αμερικανικής αγοράς. Επιπλέον, σύμφωνα με έρευνα της BloombergNEF, η Ευρώπη είναι η δεύτερη μεγαλύτερη αγορά, παγκοσμίως, για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, διαθέτοντας τα διπλάσια μοντέλα από τις ΗΠΑ. Άλλωστε, η ευρωπαϊκή παραγωγή ηλεκτρικών οχημάτων είναι αρκετά εξαρτημένη από τις μπαταρίες και άλλα ηλεκτρονικά εξαρτήματα που εισάγονται από την Κίνα. Ο κίνδυνος της μεγάλης εξάρτησης της Ευρώπης από την Κίνα, κυρίως σε μπαταρίες ιόντων λιθίου για τα ηλεκτρικά οχήματα, αποτελεί μείζον ζήτημα και θα πρέπει να εξετασθούν άμεσα οι εναλλακτικές πηγές. Επίσης, ένα άλλο σημαντικό στοιχείο είναι ότι η εξάρτηση της ΕΕ από τα κινεζικά προϊόντα και η ενδεχόμενη επιβολή αντιποίνων από την Κίνα δύναται να οδηγήσουν σε αναθέρμανση των πληθωριστικών πιέσεων, με αρνητικές συνέπειες για την οικονομία της ΕΕ.

Συνοψίζοντας, ο ευρωπαϊκός κλάδος της αυτοκινητοβιομηχανίας έχει έρθει αντιμέτωπος με σημαντικές προκλήσεις, ιδιαίτερα, εν μέσω του μεταβαλλόμενου ενεργειακού μετασχηματισμού της ΕΕ. Ως εκ τούτου, κρίνεται επιτακτική η δημιουργία κατάλληλων στρατηγικών, που θα προστατεύσουν και θα ενισχύσουν την ευρωπαϊκή βιομηχανία, σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Ταξινομήσεις (%) νέων αυτοκινήτων ανά πηγή ενέργειας στην Ευρώπη (Ιαν.-Αυγ. 2023) και πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων (2016-2023)

Πηγή: ACEA, IEA Global EV Outlook 2023

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Παρά την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, δεν αναμένονται σύντομα μειώσεις επιτοκίων

- Αποφεύχθηκε μια νέα δημοσιονομική διαταραχή στις ΗΠΑ, με την έγκριση του νομοσχεδίου έκτακτης ανάγκης από την αμερικανική βουλή
- Ο πληθωρισμός στη ΖτΕ υποχώρησε στο 4,3% σε ετήσια βάση, τον Σεπτέμβριο, από 5,2%
- Σε ύφεση παρέμεινε η μεταποιητική δραστηριότητα στη ΖτΕ, τον Σεπτέμβριο, με τον τελικό Δείκτη Υπευθύνων Προμηθειών (PMI) να υποχωρεί στις 43,4 μονάδες

Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία

ΗΠΑ ► Η πολιτική δυσλειτουργία του Κογκρέσου, μετά από την αποφυγή της μερικής αναστολής λειτουργίας της Κυβέρνησης την ύστατη στιγμή, εγείρει αμφιβολίες για το σύστημα των ΗΠΑ. Οι υπεύθυνοι χάραξης νομισματικής πολιτικής στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) αναμένουν μια σειρά νέων δεδομένων για την οικονομία, ώστε οι αποφάσεις τους να λαμβάνονται με βάση τα νέα αναθεωρημένα στοιχεία. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το ΑΕΠ των ΗΠΑ αυξήθηκε το δεύτερο τρίμηνο κατά 2,2% σε ετήσια βάση, ενώ συνεχίζεται η αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων. Ο δομικός δείκτης προσωπικών καταναλωτικών δαπανών (PCE), που εξαιρεί τις ευμετάβλητες τιμές κλάδων όπως η ενέργεια και τα τρόφιμα, επιβραδύνθηκε στο 3,9%, τον Αύγουστο, σε ετήσια βάση από 4,3% τον προηγούμενο μήνα. Τέλος, αξιωματούχοι της Fed διαμηνύουν την ανάγκη να διατηρηθούν τα επιτόκια σε υψηλά επίπεδα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ενώ παραμένει πιθανή μια ακόμα αύξηση.

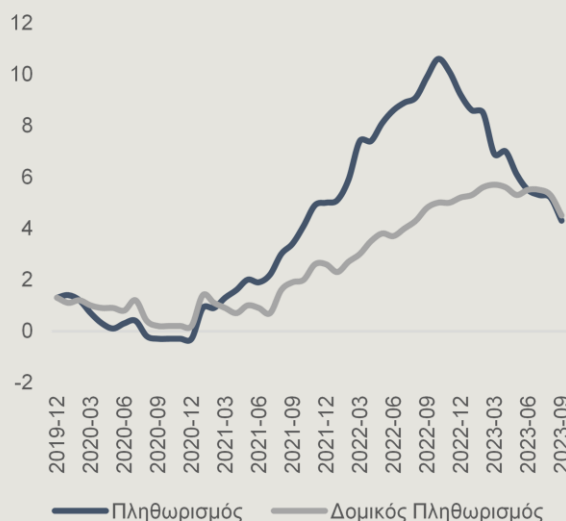
ΖτΕ ► Σύμφωνα με τις αρχικές εκτιμήσεις, ο δείκτης τιμών καταναλωτή στη ΖτΕ διαμορφώθηκε, τον Σεπτέμβριο, στο 4,3%, σε ετήσια βάση, που αποτελεί χαμηλό 2 ετών, ενώ ο δομικός πληθωρισμός αυξήθηκε στο 4,5% (Γράφημα 6α). Τα τελευταία στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι ο πληθωρισμός βρίσκεται σε φάση αποκλιμάκωσης, αλλά οι προκλήσεις παραμένουν ορατές. Σύμφωνα με δηλώσεις του αντιπροέδρου της ΕΚΤ, Luis de Guindos, ο πληθωρισμός μπορεί να μειώνεται, αλλά τα εμπόδια επαναφοράς στον στόχο του 2% είναι δύσκολο να ξεπεραστούν, χαρακτηρίζοντας τις συζητήσεις για μειώσεις των επιτοκίων ως πρόωρες. Τέλος, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου, η αύξηση των μισθών και το ασθενέστερο ευρώ είναι παράγοντες που μπορεί να διατηρήσουν τον πληθωρισμό σε υψηλά επίπεδα.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

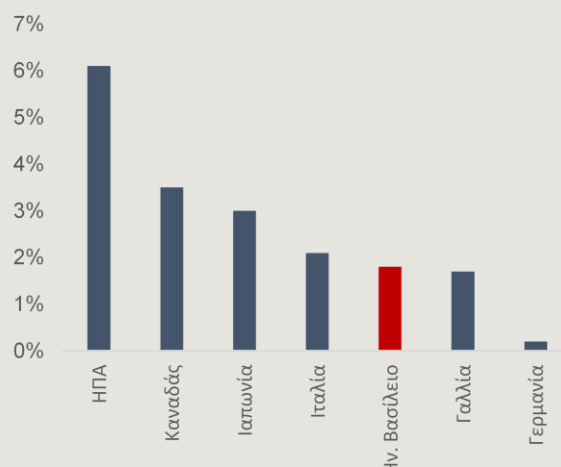
- Ο δομικός δείκτης καταναλωτικών δαπανών PCE ενισχύθηκε 3,9%, τον Αύγουστο, σε ετήσια βάση από 4,3%, τον προηγούμενο μήνα
- Η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού στη ΖτΕ, τον Σεπτέμβριο, στο 4,3% από 5,2%, τον προηγούμενο μήνα
- Η αναθεώρηση των προβλέψεων για το ΑΕΠ του Ην. Βασιλείου

Πληθωρισμός στη ΖτΕ και αποκλίσεις στην επαναφορά του ΑΕΠ στα προπандημικά επίπεδα των G7

(α) Πληθωρισμός (%), ΖτΕ

(β) Σύγκριση οικονομικής ανάπτυξης β' τρίμηνο 2023 - δ' τρίμηνο του 2019, χώρες G7

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Πηγή: Eurostat, ONS

Διεθνής Οικονομία ► Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (ONS) του Ην. Βασιλείου, η οικονομία αναπτύχθηκε με ρυθμό, 0,2%, σε τριμηνιαία βάση, το δεύτερο τρίμηνο του 2023. Επίσης, με βάση τις τελευταίες αναθεωρήσεις, η οικονομία, το δεύτερο τρίμηνο του 2023 αναπτύχθηκε κατά 1,8%, σε σύγκριση με το τελευταίο τρίμηνο του 2019 (Γράφημα 6β). Όμως, αξίζει να αναφερθεί ότι παρά τα θετικά μηνύματα, οι εκτιμήσεις για την οικονομία είναι ανησυχητικές. Πρόσφατη έρευνα του αμερικανικού οργανισμού (PIIE) εκτιμά ότι η οικονομία του Ην. Βασιλείου θα συρρικνωθεί κατά 0,3%, το 2023, και κατά 0,2%, το 2024, εξαιτίας, κυρίως, του επίμονου πληθωρισμού καθώς και των δομικών αδυναμιών της οικονομίας. Παράλληλα, σύμφωνα με την έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας (East Asia and Pacific Economic Update, World Bank, Οκτώβριος 2023), διατηρήθηκε αμετάβλητη η ανάπτυξη της Κίνας στο 5,1% για το 2023, αλλά αναθεώρησε τις προβλέψεις επί τα χείρω για το 2024, στο 4,4%, κυρίως, εξαιτίας του αυξημένου χρέους, των προβλημάτων στον κλάδο των ακινήτων όσο και εξαιτίας μιας σειράς διαρθρωτικών παραγόντων.

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι αγορές ομολόγων

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις), στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 26 Σεπτεμβρίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") μειώθηκαν κατά 3.582 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 98.399 συμβόλαια, από 101.981 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 7).

Σταθεροποιητικές τάσεις παρατηρούνται στη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου, με την ισοτιμία, στις 3 Οκτωβρίου, να βρίσκεται στο 1,047 €/δολ (Πίνακας 2), στον απόηχο της εκτίμησης ότι η Fed θα διατηρήσει υψηλά τα επιτόκια για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Άλλωστε, πρόσφατες δηλώσεις ανώτατων αξιωματούχων της Fed συνηγορούν ότι θα χρειασθεί μια ακόμα αύξηση του βασικού επιτοκίου. Για αυτό, ο δείκτης δολαρίου DXY, που μετρά το αμερικανικό νόμισμα έναντι άλλων σημαντικών νομισμάτων, συνεχίζει την ανοδική του πορεία (107,09), καταγράφοντας υψηλό από τα τέλη του Νοεμβρίου.

Σταθεροποιητικές τάσεις καταγράφονται στην ομολογιακή αγορά των ΗΠΑ, με την απόδοση του 10ετούς ομολόγου να ανέρχεται στο 4,72%, στις 3 Οκτωβρίου, ενώ το 2ετές κινείται ακόμα υψηλότερα στο 5,12%. Επιπλέον, στη ΖτΕ, παρατηρούνται καθοδικές τάσεις στις αποδόσεις των ομολόγων, στον απόηχο των αρνητικών στοιχείων για τη μεταποίηση. Χαρακτηριστικά, η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου ανήλθε σε υψηλό 12 ετών, στο 2,94% (Πίνακας 3), στις 3 Οκτωβρίου. Τέλος, η διαφορά απόδοσης μεταξύ του 10ετούς ομολόγου της Ελλάδας και του 10ετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) βρίσκεται στις 144 μ.β., ενώ του 10ετούς ιταλικού ομολόγου στις 192 μ.β.

ΠΡΟΣΕΧΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΗΠΑ:

- Δείκτης ανεργίας Σεπτεμβρίου (6 Οκτωβρίου)
- Δημοσίευση πρακτικών Fed για τη νομισματική πολιτική (11 Οκτωβρίου)

ΖτΕ:

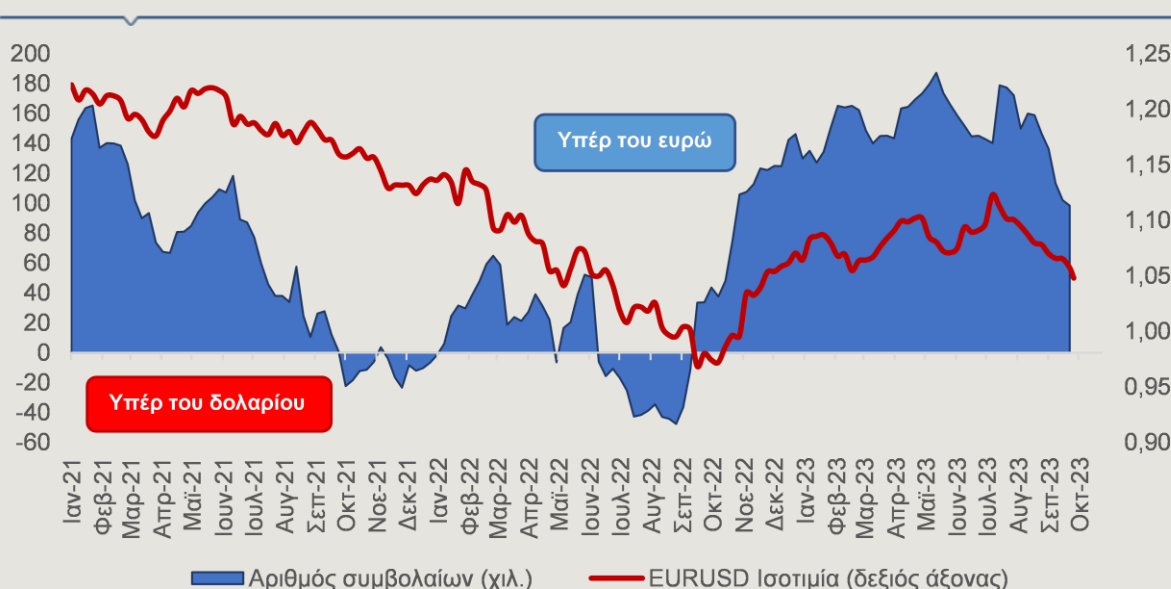
- Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών Αυγούστου, Γαλλία (6 Οκτωβρίου)
- Φθινοπωρινές εκτιμήσεις ΔΝΤ (IMF), (10 Οκτωβρίου)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ:

- Δείκτης ανεργίας Σεπτεμβρίου, Καναδάς (6 Οκτωβρίου)

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές και Συναλλαγματική Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγές: CFTC, IMM, Bloomberg

Αγορές σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Αγορά Συναλλάγματος				
	3-Οκτ-23	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδ. Μεταβολή (%)
Ευρώ/Δολάριο (€/\$)	1,0475	1,0572	0,9826	
Ευρώ/Στερλίνα (€/£)	0,8688	0,8696	0,8677	
Στερλίνα/Δολάριο (£/\$)	1,2057	1,2158	1,1323	
Ευρώ/Ελβετικό φράγκο (€/CHF)	0,9671	0,9682	0,9752	
Ευρώ/Γιεν Ιαπωνίας (€/JPY)	157,0050	157,5900	142,0200	
Δολάριο/Γιεν Ιαπωνίας (\$/JPY)	149,8895	149,0700	144,5500	
Ευρώ/Δολάριο Αυστραλίας (€/AUD)	1,6620	1,6526	1,5080	
Ευρώ/Δολάριο Καναδά (€/CAD)	1,4377	1,4291	1,3385	
Ευρώ/Κινεζικό γουάν (€/CNY)	7,5416	7,7249	7,0009	
Ευρώ/Τουρκική λίρα (€/TRY)	28,8376	28,8296	18,2629	
Δείκτης Δολαρίου (US dollar Index)	107,0890	106,2310	111,7450	

Πηγή:
Bloomberg

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Αποδόσεις ομολόγων και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Διεθνείς αποδόσεις ομολόγων (%)					Ευρωπαϊκές αποδόσεις 10ετούς ομολόγου (%)				
	3-Οκτ-23	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδομαδιαία μεταβολή (σε μονάδες βάσης)		3-Οκτ-23	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Διαφορά με ομόλογο Γερμανίας (spread)
2ετές ΗΠΑ	5,121	5,121	4,113	0,02	Γερμανίας	2,943	2,802	1,908	
10ετές ΗΠΑ	4,720	4,536	3,639	18,47	Ολλανδίας	3,285	3,143	2,226	34
2ετές Ην. Βασιλείου	4,914	4,771	3,936	14,23	Γαλίας	3,502	3,361	2,508	56
10ετές Ην. Βασιλείου	4,559	4,320	3,945	23,90	Ισπανίας	4,025	3,900	3,062	108
2ετές Ιαπωνίας	0,047	0,016	-0,065	3,10	Πορτογαλίας	3,651	3,540	2,952	71
10ετές Ιαπωνίας	0,756	0,729	0,230	2,70	Ιταλίας	4,864	4,735	4,225	192
2ετές Καναδά	4,937	4,924	3,752	1,25	Ελλάδας	4,383	4,257	4,709	144
10ετές Καναδά	4,181	4,016	3,130	16,47	Κύπρος	4,207	4,069	3,867	126

Πηγή:
Bloomberg

Alpha Bank Economic Research

Παναγιώτης Καπόπουλος
Chief Economist
panayotis.kapopoulos@alpha.gr

Ανάλυση Οικονομικής Συγκυρίας

Ειρήνη Αδαμοπούλου
Expert Economist
eirini.adamopoulou@alpha.gr

Ελένη Μαρινοπούλου
Expert Economist
eleni.marinopoulou@alpha.gr

Φώτιος Μητρόπουλος
Research Economist
fotios.mitropoulos@alpha.gr

Γεράσιμος Μουζάκης
Research Economist
gerasimos.mouzakis@alpha.gr

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιανδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιανδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του